

Riigikogu liige Kert Kingo
kert.kingo@riigikogu.ee

Teie: 18.02.2025

Meie: 25.02.2025 nr 1-9/1741-2

Vastus järelepärimisele

Lugupeetud Kert Kingo

Soovite teada, kas isikule võib uue eesnime anda transsoolisuse põhjusel, kuidas see on õiguslikult reguleeritud ning millised on selles menetluses ametniku õigused.

Esmalt selgitan, et rahvastikuregistris sooandmete muutmisel eesnime muutmise ja isiku soovil uue eesnime andmine on eri protsessid ning neil on erinevad tulemused.

Isiku sooandmete muutmise rahvastikuregistris on võimalik, kui isik seda taotleb ja esitab arstliku ekspertiisikomisjoni otsuse soo muutmise kohta (PKTS § 49¹ lõige 1). Selles menetluses märgitakse isiku sugu vastavalt otsuses märgitule ning isikule antakse uus isikukood. Selles menetluses on ka võimalik isiku avalduse alusel anda talle uus eesnimi ja muuta muukeelset perekonnanime, kui sugu kajastub vastavalt isiku rahvuslikule tavale perekonnanimes (NS § 15 lõige 1).

Isiku eesnime muutmise on võimalik, kui isik seda taotleb (NS § 19 lõige 1). Selles menetluses hinnatakse, kas isiku soov muuta eesnime võib olla nimeseaduse mõttes mõjuv põhjus ning kas uue eesnime andmine nimetatud põhjusel on võimalik. Isikule antakse uus eesnimi, kuid ei muudeta muid isikuandmeid, sh ei muudeta sooandmeid ega anta uut isikukoodi.

NS § 19 lõikes 1 märgitakse, mis võib uue eesnime taotlemise põhjuseks olla, viimane selles loetelus on muu mõjuv põhjus (NS § 19 lõige 1 punkt 9). Uue nime andmise otsusele märgitakse õiguslik alus, kuid ei märgita avalduse esitaja põhjuseid. Haldusakti andmise faktilist alust ei pea põhjenduses näitama, kui haldusakti adressaadi taotlus rahuldatakse ja kolmanda isiku õigusi ega vabadusi ei piirata (haldusmenetluse seaduse § 56 lõige 4). Seega on võimalik välja selgitada, mitu uue eesnime andmise otsust on tehtud NS 19 lõige 1 punkti 9 alusel. Kuna NS ei nimeta transsoolisust uue eesnime andmisel eraldi alusena, siis sellel põhjusel tehtud otsuste üle eraldi arvestust ei saa pidada. Seega ei ole teada, kui paljudel juhtudel anti uus eesnimi perioodil 2020- 2025 transsoolisuse põhjusel.

NS § 19 lõike 1 punktis 9 märgitud muu mõjuv põhjus on määratlemata õigusmõiste, täitmaks seadusandja eesmärki anda õiguse rakendajale volitus sisustada õigusnormi mõni eeldustest või tagajärgedest konkreetse juhtumi eripära arvestades. Määratlemata õigusmõiste ülesanne on

tagada normi eesmärgipärane ja juhtumi asjaolusid arvestav rakendamine. Nimeseaduses ei ole võimalik ammendavalt kirja panna kõiki põhjuseid, miks isikutel võib olla soov kanda uut eesnime. Muul mõjuval põhjusel saab anda uue eesnime, kui nimeseaduses ei ole selleks otsest keeldu või kui isiku soov ei ole otseses vastuolus nimeseaduse muude normidega või eesmärkidega. Seega juhul kui avalduses on märgitud uue eesnime andmise põhjuseks transsoolisuus, saab ametnik teha otsuse nimeseaduse § 19 lõige 1 punkti 9 alusel. Ametnik ei tee selles menetluses otsustust isiku soo kohta, vaid üksnes uue eesnime andmise põhjuse mõjuvuse kohta. Ametnik ei vaja otsuse tegemiseks arstliku ekspertiisikomisjoni otsust soo muutmise kohta, sest ametnik ei muuda selles menetluses isiku sooandmeid.

NS § 7 lõike 2 punkti 2 kohaselt ei või eesnimeks ilma mõjuva põhjuseta anda isiku soole mittevastavat nime. Seega on seadusandja näinud ette, et isik võib kanda soole mittevastavat nime, nimeseadus ei keela kanda soole mittevastavat nime. Ametnik, otsustades anda isikule tema taotluse alusel rahvastikuregistrisse kantud soole mittevastava nime, jääb seaduses lubatud võimaluste piiresse.

Uue isikunime andmise avalduse saab esitada täisealine teovõimeline isik. Seega juhul, kui isik soovib saada rahvastikuregistrisse kantud soole mittevastavat nime ning selgitab oma soovi arusaadaval viisil, puudub ametnikul võimalus keelduda uue eesnime andmisest. Uue eesnime taotlejal vastutab ise oma tegude eest ning peab mõistma riske, mis rahvastikuregistrisse kantud soole mittevastava eesnime kandmine võib kaasa tuua. Märgime ka, et isikul on alati õigus loobuda uuest isikunimest, soovides nime taastamist (NS § 16 lõige 5). Kolmandate isikute õigusi ega kohustusi ei mõjuta isikule uue eesnime, sh soole mittevastava eesnime andmine.

Uue isikunime andmise menetluste dokumendid on avaliku teabe seaduse § 35 lõike 1 punkti 12 alusel tunnistatud asutusesiseseks kasutamiseks mõeldud teabeks kui teave, mis sisaldab isikuandmeid, kui sellisele teabele juurdepääsu võimaldamine kahjustaks oluliselt andmesubjekti eraelu puutumatust. Sellest tulenevalt saame märkida, et viidatud toimikus on tehtud otsus NS § 19 lõike 1 punkti 9 alusel, kuid ei saa avaldada muid andmeid.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Enel Pungas
rahvastiku toimingute osakonna juhataja

Ulvi Klaar 6125168
ulvi.klaar@siseministeerium.ee